

SANT VICENÇ D'OBIOLS

Avià

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Obiols. 08610 AVIÀ
Emplaçament: Accedint per la colònia La Plana , des de la C-1411, en direcció a Graugès.

Coordenades:

Latitud: 42.0612
Longitud: 1.86644
UTM Est (X): 406211
UTM Nord (Y): 4657193

Classificació

Número de fitxa: 08011-76
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Visigot Romànic
Segle: IX-XII
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Observacions protecció: BCIL i ZEA. POUM Avià, DOGC 12/07/2011
Número inventari: 2950
Generalitat:
Accés: Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat: Privada
Titular: Bisbat de Solsona. Palau Episcopal. 25280 SOLSONA
Autor de la fitxa: Maria del Agua Cortés Elía
Data de registre de la fitxa: dt., 08/01/2002 - 01:00

Descripció

Església situada sobre una plataforma rocallosa d'arenisques, al marge dret del Llobregat i sobre la colònia La Plana. Forma part d'un conjunt amb el mas Obiols, la Rectoria, el cementiri i la necròpolis, a més d'altres elements isolats: una tina, la font d'Obiols, una creu

de Pedró, un cobert i els forats de la torre de guaita medieval. L'església és d'una sola nau, alta i estreta, amb absis trapezoïdal a la capçalera al costat de llevant, flanquejat per dues capelles laterals cobertes amb volta de canó de mig punt. La nau principal és coberta amb encavalcades de formigó a imitació de l'antiga que era de fusta. L'absis i el transepte es comuniquen a través de tres arcs de ferradura que reposen sobre columnes cilíndriques amb capitells i bases de factura molt primitiva, excepte un (dreta de l'arc central) que fou substituït per un altre més elaborat en època romànica. L'absis és il·luminat per dues finestres espiellades rematades amb arc de mig punt fet amb lloses petites. L'accés al temple es fa per dos portals: un obert al costat, on hi ha vestigis del primitiu, i que és modern; l'altre a la façana oposada a l'absis, obert en la remodelació d'època romànica, d'arc de mig punt adovellat amb una senzilla arquivolta. Les façanes són llises, essent la única decoració els murs terminals de la nau que depassen els nivells de la teulada. Fruit també de les reformes romàniques és el campanar d'espadanya de dues obertures. Al voltant de l'església hi ha varies tombes antropomòrfiques excavades a la roca d'època romànica. En aquest edifici es va trobar un fragment de pedra de 60 x 32 x 8 cm, amb un costat arrodonit i decoracions acanalades concèntriques als extrems que, segons Xavier Sitges (SITGES, 1977) pertany a una ara d'altar anterior al període romànic. Actualment es conserva a l'interior de l'església.

Observacions:

Catalogada a la Carta Arqueològica del Berguedà del Servei d'Arqueologia del Departament de Cultura de la Generalitat, nº 1 d'Avià, nº 6393 general, junt amb la necròpolis. (Referència topogràfica a la Carta Arqueològica: 31TDG063573).
Topònims: 1365, Dalbiols; 1497, Albiols. Vol dir lloc albirat, elevat i amb bona visibilitat de lluny (COROMINAS, 1993).

Història

L'església de Sant Vicenç d'Obiols és situada a l'antic comtat de Berga, dins els límits del bisbat d'Urgell i formà part, des dels seus orígens, del monestir benedictí de Santa Maria de Ripoll, amb categoria de parròquia. Es desconeix la data de consagració, però és anterior al 888, data en que el comte Guifré fa donació de l'església al monestir de Ripoll (Et in eodem comitatu ecclesias Sancti Vicenti, que est consecrata...) (AA.DD., 1985). Conservà el caràcter de parròquia durant tota l'edat mitjana, confirmant-se la categoria en les visites del bisbe d'Urgell al deganat de Berga (1312 i 1314). En crear-se el bisbat de Solsona al segle XVI, es va generar un plet entre aquest bisbat i el Monestir de Ripoll l'any 1753 per la jurisdicció de les esglésies. Finalment el bisbe de Solsona (Rafael Lasala) va fer una concòrdia amb Ripoll de forma que Obiols es manté en la jurisdicció eclesiàstica de Ripoll, agregada a la jurisdicció eclesiàstica de Vic. Al 1874 la parròquia d'Obiols passa a ser del bisbat de Solsona, tal i com ho confirmen dues notes manuscrites al llibre de baptismes de la parròquia d'Obiols (1852 a 1906). Sembla que l'edifici primitiu correspon al segle X, construït reaprofitant carreus d'un edifici anterior, probablement visigòtic, que devia trobar-se en estat ruïnós. A finals del segle XII o inicis del XIII es va consolidar regruixint els murs del capdavant de la nau, refent el frontispici i obrint un nou portal de mig punt adovellat. També es suprimí la coberta d'encavallades per una altra de pedra semicircular i es van retocar els arcs de ferradura fins convertir-los en arcs de mig punt. Entre 1959 i 1962 es va realitzar una restauració de l'església pel Servei de Catalogació i Conservació de Monuments de la Diputació de Barcelona, dirigida per l'arquitecte Camil Pallàs. La restauració

va refer la teulada d'encavallades primitiva, es retocaren els arcs retornant-los a la seva forma originària i es reobrí el portal de migjorn. No consta si es va realitzar també excavació arqueològica, tot i que menciones troballes, com la moneda visigòtica del rei Egica, localitzada en una de les tombes. Al nord de l'església, sobre un turó de pedra calcària, hi ha un conjunt de forats rodons excavats a la roca i disposats en planta circular i que podrien correspondre a una torre de guaita característica de la Marca Hispànica. L'església d'Obiols ha donat origen a un petit nucli format per masies disseminades que en depenien de la parròquia i que ja surt al fogatge de 1365 com a parròquia d'Albiols amb sis focs; al de 1497 (Albiols) en el que consten Jaume Albiols i Pere Ballús de Corominas; al de 1557 en el que són fogatjats Francesch Grauges, Joan Solsona al Mas Torrentbó, Pere Campelans al mas de Coloma, Jolia Solsona al Mas Coromine, Pere Calviesà, Lorens Vilajussana, Agostina viuda al Mas Vilasobirana, Joan Balus al Mas Coromines, Sagimon Albiols i Joan Ledo. Actualment forma part del municipi d'Avià i la parròquia depèn de Gironella.

Bibliografia

- AA.DD. (1985). Catalunya Romànica. Vol. XII El Berguedà. Fundació Enciclopèdia Catalana.
- BARAUT, C. (1978). Les actes de consagracions d'esglésies del Bisbat d'Urgell (segles IX-XII). Urgellia, núm. 1.
- BENET ICLARÀ, Albert (1993). "Relació de parròquies visitades pel vicari arquepiscopal de Tarragona a la Diòcesi d'Urgell els anys 1312-1313", a "Les parròquies del Bisbat de Solsona abans de la seva creació", Erol nº 41, pag. 18.
- COROMINES, J. (1993). Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana. Curial ed.
- GALLICÓ, F. X. (1969). El triente de Égica hallado en las excavaciones de Sant Vicenç d'Obiols (Berga), a "Gaceta Numismática", nº 12, pàgs. 15-16.
- GAVÍN, J.M. (1985). Inventari d'esglésies. Vol. 17 El Berguedà. Ed. Arxiu Gavín. Barcelona.
- SANTANDREU, M.D. (1983). Església de Sant Vicenç d'Obiols. Resson, núm 2. Ajuntament d'Avià. Pàgs. 8-9.
- SITJES I MOLINS, X. (1977). Esglésies pre-romàniques del Bages, Cardener, Berguedà i Cardener. Manresa.
- Llibres parroquials de Sant Vicenç d'Obiols (1852 a 1906) conservats a la parròquia de Santa Eulàlia de Gironella.

